

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

27 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor
a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către
procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, prin
care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03
aprilie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Cioban Iurie Xxxx, născut la xxxxxxxx, originar din r-nul
xxxx, s. xxxx și domiciliat în r-nul xxxx, s. xxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 24.08.2016 – 29.01.2018 (prima instanță);
2. 23.02.2018 – 03.04.2018 (instanța de apel);
3. 20.06.2018 – 27.11.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) din 29 ianuarie 2018,
Cioban Iurie a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de
art. 312 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele
infracțiunii.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că prin rechizitoriu
Cioban Iurie a fost învinuit că la 08 aprilie 2014, în cadrul urmăririi penale în
cauza penală nr. 2014160126, în procesul verbal de audiere a lui Cioban Iurie în
calitate de parte vătămată, fiind avertizat de ofițerul de urmărire penală al
Inspectoratului de poliție Călărași, Dodon Simion, despre răspunderea penală pe
care o poartă conform prevederilor art. 312 Cod penal, în cazul prezentării cu bună
știință a declarațiilor mincinoase, a dat declarații care indică asupra faptului că la
data de 09 februarie 2014, aproximativ ora 16:00, în timp ce se afla în casa lui
Railean Alexei din s. xxxx, r-nul xxxx, a văzut cum a intrat vecinul său, Vrîncean
Ion, care era însoțit de o altă persoană, cele două persoane s-au salutat cu cei
prezenți, după care Vrîncean Ion l-a apucat de mână și l-a scos afară. Apoi,
Vrîncean Ion l-a lovit cu pumnul în față, iar cea de-a doua persoană l-a lovit cu

picioarul în piept, după aceasta Vrîncean Ion l-a apucat de picioare, iar persoana, care îl însoțea, l-a apucat sub mâini și începuse să-l scoată în drum, a fost târât în stradă, unde a fost urcat într-un automobil de culoare argintie, pe bancheta din spate.

Ulterior, Vrîncean Ion a început să-l întrebe câte găini a furat și unde le-a dus, la care dânsul i-a răspuns că nu a luat găini, însă acesta insista că el a luat găinile de la mama sa, în timpul deplasării, Vrîncean Ion și cea de-a doua persoană îi spuneau că-l vor duce într-o pădure, unde îl vor împușca și-l vor îngropa, după ce au ieșit din sat a văzut că automobilul care era condus de Vrîncean Ion se deplasa în direcția or. Călărași, ajungând la intersecția, care duce spre s. Păulești, r-nul Călărași, a virat la stânga și a stopat în apropierea satului menționat, unde a oprit într-o vie. Acolo i-a cerut să coboare din automobil, după aceasta, Vrîncean Ion și cea de-a doua persoană au început să-l lovească peste tot corpul cu pumnii și picioarele, la un moment dat a văzut cum cea de-a doua persoană s-a îndreptat spre un rând de vie, de unde s-a întors cu o bătă, cu care a început să-l lovească peste corp, iar între timp Vrîncean Ion îl întreba dacă a furat găinile mamei sale, inițial spunea că nu a furat și se apăra cu mâinile, iar într-un moment dat, în timp ce era lovit cu bâta de cea de-a doua persoană necunoscută, a simțit o durere puternică în regiunea mâinii stângi. Peste aproximativ o oră, după ce a fost bătut, de durere, a spus că a furat găinile, iar Vrîncean Ion îl întreba cu cine le-a furat, întrebându-l, totodată, dacă cu el a fost Costin Vitalie și Ciobanu Iurie xxxxxx, neavând altă soluție, a spus că au furat găinile. Imediat după aceasta, Vrîncean Ion și cea de-a doua persoană, pentru că nu putea merge de durere, l-au apucat de sub mâini și l-au dus spre mașină, în scurt timp, cu automobilul, au ajuns la poarta gospodăriei fratelui său Ciobanu Iurie xxxxx, Ciobanu Valeriu. Acolo, din automobil a coborât doar Vrîncean Ion, iar cea de-a doua persoană a rămas cu dânsul, după vreo cinci minute din ogradă a ieșit Vrîncean Ion împreună cu Ciobanu Iurie și Costin Vitalie, după care au pornit, în timpul deplasării cu automobilul, Vrîncean Ion îi întreba pe Ciobanu Iurie xxxxx și Costin Vitalie dacă ei ar fi luat găinile. Ultimii nu înțelegeau despre ce este vorba și spuneau că n-au luat careva găini, fiind nevoit, le-a spus acestora ca să spună că ei au luat găini, pentru că nu vor avea de suferit, în cele din urmă, au ajuns în apropierea s. Păulești, acolo, a înțeles că îl băteau pe Costin Vitalie, iar în scurt timp persoana necunoscută a venit spre automobil și l-a scos, ducându-l spre Costin Vitalie, i-a spus ca mai bine să recunoască că ar fi furat găini, în caz contrar, va fi bătut. În scurt timp l-au dus spre automobil, iar necunoscutul l-a luat pe Ciobanu Iurie xxxxx, iar el a fost dus spre automobil, încercând să iasă din automobil, a auzit cum s-a conectat alarma și imediat spre el a venit Vrîncean Ion, care i-a spus să stea neclintit, pentru că, în caz contrar, se va răfui cu dânsul, peste vreo jumătate de oră Costin Vitalie și Ciobanu Iurie Xxxx au

urcat pe bancheta din spate împreună cu dânsul și au pornit în direcția s. Frumoasa, r-nul Călărași. În scurt timp au ajuns în s. Frumoasa, unde cu toții au coborât din automobil, iar apoi au intrat în casa mamei lui Vrîncean Ion și, la indicația dată mai înainte de ultimul, s-au lăsat în genunchi, cerându-și scuze de la Vrîncean Eudochia pentru fapte pe care nu le-au săvârșit, după câteva minute a fost scos afară împreună cu ceilalți, iar la poarta gospodăriei lui Vrîncean Ion și cunoscutul acestuia au spus că dacă vor declara la poliție, se va răfui cu dânsii și-i va împușca, după care îi va îngropa.

Totodată, la 25 aprilie 2014 în procesul-verbal de audiere a lui Cioban Iurie în calitate de parte vătămată cu aplicarea mijloacelor tehnice de înregistrare, fiind avertizat le ofițerul de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Călărași, Dodon Simion despre răspunderea penală pe care o poartă conform prevederilor art. 312 din Cod penal, în cazul prezentării cu bună știință a declarațiilor mincinoase, a dat declarații similare celor date anterior în calitate de parte vătămată la 08 aprilie 2014.

Astfel, la 30 aprilie 2014 Vrîncean Ion a fost pus sub învinuire, fiindu-i incriminată infracțiunea prevăzută de art. 164 alin. (2) lit. b), e) Cod penal, cauza fiind transmisă în instanța de judecată.

La 24 decembrie 2015, Cioban Iurie fiind prevenit de răspunderea penală conform art. 312 din Codul penal, a depus jurământ în acest sens și a fost audiat în ședința de judecată în calitate de parte vătămată în cadrul aceleiași cauze penale, când intenționat, pentru a-l exonera de răspundere penală pe inculpatul Vrîncean Ion și-a schimbat radical declarațiile sale și a declarat că, la 09 februarie 2014 n-a avut niciun conflict cu Vrîncean Ion, acesta nu l-a răpit, însă l-a văzut pe dânsul la Railean Vadim din s. xxxxx, r-1 xxxxx, seara, unde au stat de vorbă puțin, au urcat în automobilul taximetristului, de culoare cenușie, iar pe drum, ultimul i-a dat în obraz, precum că el ar fi furat niște găini de la Vrîncean Ion, iar acesta, fiind în stare de ebrietate, între dânsul și taximetrist s-a iscat un conflict, urmat de lovituri și astfel ambii au primit leziuni corporale. Între timp a venit Vrîncean Ion și i-a despărțit, după aceasta toți trei s-au întors în sat cu taxiul, i-a luat pe Costin Vitalie și Ciobanu Iurie, cu scopul ca să-l ajute să se răzbune pe taximetrist, iar Costin Vitalie și Ciobanu Iurie xxxxx au urcat în automobil benevol, fără ca să fie aplicată asupra lor forța fizică și s-au pornit la poliție în or. Călărași. În drum spre or. Călărași, între dânsul și Ciobanu Iurie xxxxx s-a iscat o ceartă pe seama unor găini, după care iarăși s-au bătut în automobil, însă nu ține minte dacă la bătaie a participat și Vrîncean Ion, după aceasta s-au împăcat și au plecat acasă, a menționat că Vrîncean Ion nu i-a făcut nimic, iar mâna i-a fost ruptă de către o altă persoană, pe nume Golban Nicolai.

Prima instanță a indicat că de către organul de urmărire penală, acțiunile inculpatului Cioban Iurie au fost încadrate în baza art. 312 alin. (1) Cod penal, adică prezentarea cu bună-știință, a declarației mincinoase de către partea vătămată, acțiune care a fost săvârșită în cadrul procesului penal.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea încheierii primei instanțe din 13.03.2017 și a sentinței, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cioban Iurie să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, și conform art. 60 Cod penal să fie liberat de răspunderea penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

În argumentarea apelului, procurorul a invocat că:

- este ilegală încheierea din 13.03.2017, deoarece instanța, a încălcat principiul egalității armelor și accesul liber la justiție și nu a garantat procurorului dreptul la un proces echitabil, limitându-i dreptul procesual de a prezenta probe și a demonstra vinovăția inculpatului Cioban Iurie xxxxx:

- în calitate de temei, instanța a făcut referință la art. 90 alin. (3) Cod de procedură penală, invocând imposibilitatea audierii în calitate de martori a lui Dodon Simion și Zubic Sergiu, deoarece circumstanțele asupra cărora urmau a fi audiați, în viziunea instanței, le-au devenit cunoscute anterior acestora în legătură cu exercitarea atribuțiilor procesuale în cauza penală privind învinuirea lui Vrîncean I., însă concluzia instanței este eronată, deoarece aceasta de fapt examina o cauză penală în privința altei persoane, adică a lui Cioban Iurie și nu a lui Vrîncean Ion, iar persoanele care urmau a fi audiate în calitate de martori (Dodon S. și Zubic S.) în cauza lui Cioban Iurie nu au efectuat nici o acțiune procesuală;

- în cauzele penale de învinuire a lui Cioban Iurie și Costin Vitalie, care au fost deja trași la răspundere pentru acțiuni similare de fals în declarații pe cauza penală de învinuire a lui Vrîncean I., acești martori au fost admiși și mărturiile acestora coroborate cu alte probe au fost luate în considerare la baza vinovăției primilor;

- afirmația instanței expusă în partea descriptivă a sentinței, precum că acuzatorul nu a prezentat probe pertinente și concludente care să confirme că fapta comisă de către Cioban Iurie întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, la fel este neîntemeiată, deoarece martorul Dodon S. la urmărirea penală a declarat, că la 12.03.2014, în temeiul plângerii lui Cioban Iurie a fost pornită cauza penală nr. 2014160126, în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, pe faptul cauzării ultimului de către Vrîncean I. a vătămărilor corporale medii. Ulterior, la 29.04.2014, a fost pornită cauza penală nr. 2014160209, în temeiul art. 164 alin. (2) lit. b) și e) Cod penal, pe faptul răpirii de

către același Vrîncean Ion în complicitate cu o persoană necunoscută, a lui Cioban Iurie, Ciobanu Iurie xxxxx și Costin Vitalie;

- părțile vătămate menționate au fost citate la organul de urmărire penală, fiindu-le explicate drepturile prevăzute de art. 90 Cod de procedură penală și au fost preîntâmpinate pentru prezentarea declarațiilor false și denunț calomnios, după care li s-a propus audierea cu ajutorul mijloacelor speciale video. În cadrul audierii, au relatat minuțios circumstanțele cazului în care erau vizați ca victime, nefiind supuși influenței sau constrângerii. Tot ei, au declarat ofițerului de urmărire penală Dodon S. că Vrîncean I. urmărind scopul evitării răspunderii penale, încearca să-i constrângă ca să-și schimbe declarațiile inițiale și să depună alte declarații false în favoarea lui;

- instanța contrar prevederilor art. 100, 101 Cod de procedură penală, nu a supus unei aprecieri obiective, sub toate aspectele și din punct de vedere al coroborării lista probelor prezentată de partea acuzării, precum și nu le-a supus unei aprecieri critice în coraport cu alte probe acumulate la dosar și anume au fost ignorate cererea părții vătămate Cioban Iurie din 10.02.2014 cu privire la acțiunile lui Vrîncean Ion; procesul-verbal de audiere a părții vătămate Cioban Iurie din 08.04.2014 pe cauza penală 2014160126, la organul de urmărire penală; procesul-verbal de audiere a părții vătămate Cioban Iurie din 24.12.2015, în instanța de judecată, prin care se constată că acesta a dat declarații false și care vin în contradicție cu cele date în cadrul urmăririi penale;

- prima instanță a motivat achitarea lui Cioban Iurie prin existența sentinței Judecătorei Călărași din 22.11.2016 privind achitarea lui Vrîncean I., menținută și prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29.11.2017, chiar fiind făcută referire la unele argumente din dispoziția instanței de apel și anume că înregistrarea audio-video la audierea lui Cioban Iurie în calitate de parte vătămată a fost efectuată cu încălcarea prevederilor art. 155 alin. (2) Cod de procedură penală, ori, înregistrarea video sau audio trebuie să conțină întreaga desfășurare a audierii;

- instanța neîntemeiat a pus la îndoială legalitatea ordonanței procurorului r-lui Călărași, din 28.06.2017 de refuz în pornirea urmăririi penale în privința lui Dodon S. și Carp I., deși competența verificării legalității și temeiniciei acestei ordonanțe revine judecătorului de instrucție. De asemenea, această ordonanță n-a fost contestată de Cioban Iurie și de apărătorul său;

- luând în considerare că infracțiunea prevăzută de art. 312 alin. (1) Cod penal este una ușoară, inculpatul Cioban Iurie urmează să fie liberat de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție, conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința primei instanțe fără modificări.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță a stabilit just starea de fapt și de drept ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, și a ajuns corect la concluzia despre nevinovăția inculpatului Cioban Iurie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, or prin probele prezentate de procuror și cercetate de instanța de apel nu a fost dovedit faptul că acțiunile inculpatului Cioban Iurie întrunesc elementele infracțiunii.

Totodată, instanța de apel a indicat că a verificat declarațiile inculpatului Cioban Iurie din prima instanță și din instanța de apel, precum și probele prin care a susținut învinuirea adusă inculpatului, cum ar fi procesul-verbal de audiere a bănuitului Cioban Iurie din 25.06.2016 (f.d. 32-33, vol. I), procesul-verbal de audiere a învinuitului Cioban Iurie din 30.06.2016 (f.d. 51, vol. I), procesul-verbal de audiere a martorului Dodon Simion (f.d. 27, vol. I), procesul - verbal de audiere a martorului Zubic Sergiu (f.d. 28-29, vol. I), cererea părții vătămate Cioban Iurie (f.d. 14, vol. I), procesul - verbal de audiere părții vătămate Cioban Iurie din 08.04.2014 (f.d. 15, 17, vol. I), procesul - verbal de audiere a părții vătămate Cioban Iurie cu aplicarea mijloacelor tehnice de înregistrare din 25.04.2014 (f.d. 18-19, vol. I), declarațiile părții vătămate Cioban Iurie din ședința de judecată din 24.12.2015 (f.d. 20, 22, vol. I), caracteristica inculpatului și faptul că este anterior judecat (f.d. 39, 41, 55, 59), sentința Judecătoriei Strășeni din 10.10.2017.

Astfel, instanța de apel a notat că în urma analizei probelor prezentate de către partea acuzării și partea apărării cercetate în ședința de judecată, a conchis că prima instanță a stabilit corect situația de fapt, constatând necesitatea achitării inculpatului Cioban Iurie, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal.

Mai mult, instanța de apel a specificat că argumentele invocate în apel de către procuror constituie opinia subiectivă a apelantului, or prima instanță în sentință corect și justificat a motivat soluția achitării inculpatului de sub învinuirea incriminată.

De asemenea, cu referire la mențiunea procurorului în cererea de apel în privința probelor în acuzare, și anume a declarațiilor martorilor acuzării Dodon Simion și Zubic Sergiu date în cadrul urmăririi penale, precum și verificarea acestor probe de către procuror prin citire, instanța de apel a atestat că nu poate pune la baza unei hotărâri de condamnare a lui Cioban Iurie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, declarațiile acestor martori de la etapa urmăririi penale.

Instanța de apel a menționat că inculpatul, pe tot parcursul procesului penal, inclusiv în ședința de judecată a instanței de apel, a respins învinuirea adusă și a declarat că nu a prezentat cu bună-știință declarații mincinoase în cadrul procesului penal. În același sens, instanța de apel a notat că Cioban Iurie a dat declarații constante și consecutive pe tot parcursul procesului penal, a menținut aceeași poziție de nerecunoaștere a vinovăției de la urmărirea penală până la instanța de apel, iar versiunea inculpatului nu a fost combătută de partea acuzării prin probele prezentate în sprijinul învinuirii.

Astfel, instanța de apel a considerat că în cadrul ședinței de judecată nu au fost prezentate suficiente probe concludente și utile, care ar demonstra pe deplin că fapta lui Cioban Iurie întrunește elementele infracțiunii, învinuirea adusă poartă un caracter pripit și superficial.

Subsidiar, instanța de apel a specificat că opinia precum că numai probele acuzării sunt pertinente, concludente, utile și veridice, fără ca acestea să fie apreciate în ansamblu și cu probele apărării, la caz, a depozițiilor inculpatului, ar însemna încălcarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a mai indicat că din conținutul sentinței rezultă că prima instanță a reținut declarațiile inculpatului, martorilor fără a le denatura și corect a conchis că nu sunt destule probe pentru a demonstra vinovăția inculpatului.

Totodată, instanța de apel a notat din declarațiile inculpatului, în cadrul urmăririi penale, rezultă că la prezentarea declarațiilor în cauza penală privind învinuirea lui Vrîncean Ion în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 164 alin. (2) lit. b), e) și g) Cod penal, Cioban Iurie se afla în stare de ebrietate și respectiv, declarațiile prezentate de către persoană nu au fost făcute cu bună-știință în contextul în care persoana nu era conștientă de propriile declarații, circumstanțe care urmau să fie verificate și înlăturate de către organul de urmărire penală pentru a asigura investigația completă și obiectivă a circumstanțelor de fapt relevante în cauza penală menționată.

Mai mult, instanța de apel a indicat că prin sentința Judecătorei Călărași din 22 noiembrie 2016, Vrîncean Ion a fost achitat de învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 164 alin. (2) lit. b), e) și g) Cod penal, părți vătămate în această cauză fiind Cioban Iurie R., Cioban Iurie V. și Costin Vitalie, precum și în prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2017, s-a constatat că, pe parcursul urmăririi penale au fost admise multiple erori procesuale, astfel că urmărirea penală în privința lui Vrîncean Ion pe faptul răpirii persoanelor în temeiul art. 164 alin. (2) lit. b) și e) Cod penal a fost pornită la 29 aprilie 2014, iar acțiunile procesuale de recunoaștere și audiere a părților vătămate au avut loc la data de 08 aprilie 2014, la 26 martie 2014 și respectiv la data de 12 martie 2014 și 28 martie 2014, adică toate acțiunile date au avut loc înaintea

pornirii urmăririi penale în baza art. 164 Cod penal. Astfel, prin prisma art. 94 alin. (1) pct. 8) Codul procedură penală, instanța de apel a constatat că recunoașterea și audierea părților vătămate, inclusiv a lui Cioban Iurie, a fost ilegală și respectiv, în conformitate cu rigorile art. 94 alin. (1) pct. 8) Cod procedură penală, nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare întrucât au fost efectuate în afara procesului penal, cu încălcări esențiale ale legii.

Instanța de apel a mai constatat că la audierea părților vătămate, inclusiv a lui Cioban Iurie, cu utilizarea mijloacelor tehnice de înregistrare video, probă care a fost examinată și vizualizată în ședința de judecată, înregistrarea audio este efectuată cu întrerupere, fapt care denotă că organul de urmărire penală intenționat a decupat înregistrarea video a răspunsului la anumite întrebări formulate părților vătămate.

În acest context, instanța de apel a concluzionat că aceste circumstanțe de fapt coroborează cu declarațiile inculpatului Ciobanu Iurie în prezenta cauză penală, care declară că până la audierea sa cu utilizarea mijloacelor tehnice de înregistrare video, ofițerul de urmărire penală a dat citire declarațiilor pe care urma să le prezinte, verificând dacă a reținut conținutul acestora, și astfel, instanța de apel a conchis că există dubiu rezonabil că în momentul în care persoana nu prezenta declarațiile corespunzătoare favorabile acuzării, reprezentanții organului de urmărire penală întrerupeau înregistrarea audio-video.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că înregistrarea audio-video la audierea lui Cioban Iurie în calitate de parte vătămată a fost efectuată cu încălcarea prevederilor art. 115 alin. (2) Cod procedură penală.

Mai mult, instanța de apel a indicat că în acea perioadă Cioban Iurie se afla în custodia organelor de urmărire penală IP Călărași și Procuratura Călărași, pe cauza penală privind învinuirea sa în comiterea afracțiunii prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Codul penal, ce denotă că era dependentă de pledoaria acuzatorului în ședința de judecată, procurorului Carp Ion, la examinarea cauzei în prima instanță, precum și în instanțele ierarhic superioare.

Astfel, reieșind din circumstanțele de timp și loc ale cauzei, instanța de apel a stabilit că se confirmă faptul că după prezentarea declarațiilor în ședința de judecată de către Cioban Iurie în calitate de parte vătămată în cauza penală intentată împotriva lui Vrîncean Ion, prin care a dat declarații dezincriminatorii în raport cu Vrîncean Ion, în temeiul cererii de apel depuse de către procurorul în Procuratura Călărași, Carp Ion, prin sentința Judecătoriei Călărași din 20 octombrie 2014, și decizia Colegiului penal Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2014, Cioban Iurie a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, cu aplicarea pedepsei de 1 an 4 luni închisoare, cu

executare în penitenciar de tip închis, pedeapsă executată de către Cioban Iurie (f.d. 55-56).

Cu referire la argumentele procurorului în privința faptului că prin ordonanța procurorului șef al Procuraturii Călărași, Chiriac Igor din 28 iunie 2017, privind neînceperea urmăririi penale în privința lui Dodon Simion și Carp Ion, instanța de apel a atestat că nu poate fi pusă la baza sentinței, în condițiile în care, procurorul nu a prezentat înscrisuri pertinente care să confirme caracterul definitiv al ordonanței, pasibile de a fi contestată în ordinea controlului judecătoresc.

Totodată, instanța de apel a indicat că prin prisma prevederilor art. 90 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură penală, ținând cont de faptul că Dodon Simion și Zubic Sergiu urmau a fi audiați cu privire la circumstanțele care le-au devenit cunoscute în legătură cu exercitarea de către ei a atribuțiilor lor procesuale în cauza penală privind învinuirea lui Vrîncean Ion de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 164 alin. (2) lit. b) și e) Cod penal, în condițiile în care nu se întrunesc excepțiile reglementate la art. 90 alin. (3) și (4) Cod procedură penală, prima instanță just a constatat că sunt justificate argumentele apărării și nu este legal a asculta în calitate de martori în prezentul proces pe Dodon Simion și Zubic Sergiu.

În același context, instanța de apel a menționat că argumentele acuzării sunt întemeiate pe interpretarea eronată a prevederilor art. 90 Cod de procedură penală, or, în speță s-a atestat interesul procesual al persoanelor care au participat și le-au devenit cunoscute circumstanțele cauzei în contextul desfășurării urmăririi penale în cauza enunțată, în vederea stabilirii circumstanțelor de fapt. Prin urmare, s-a considerat că audierea lui Dodon Simion și Zubic Sergiu în calitate de martori în prezentul proces penal contravine principiului contradictorialității și dreptului părților la un proces echitabil.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, care invocă temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și solicită casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de instanța de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, procurorul invocă că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- decizia instanței de apel de menținere a sentinței, este neîntemeiată și pasibilă a fi casată, deoarece este contrară stării de fapt stabilite în baza probelor examinate în cadrul cercetării judecătorești, contravine și prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală;

- adoptând soluția de achitare a inculpatului, atât prima instanța, cât și instanța de apel care a menținut sentința, s-au bazat doar pe declarațiile

inculpatului, fără a lua în considerare toate probele acușării, care sunt indicate și ca motive ale apelului procurorului, iar instanța le-a apreciat eronat, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea incriminată inculpatului;

- afirmația instanței expusă în partea descriptivă a sentinței, precum că acuzatorul nu a prezentat probe pertinente și concludente care să confirme că fapta comisă de către Cioban Iurie întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, la fel este neîntemeiată, deoarece martorul Dodon S. la urmărirea penală a declarat, că la 12.03.2014, în temeiul plângerii lui Cioban Iurie a fost pornită cauza penală nr. 2014160126, în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, pe faptul cauzării ultimului de către Vrîncean I. a vătămarilor corporale medii. Ulterior, la 29.04.2014, a fost pornită cauza penală nr. 2014160209, în temeiul art. 164 alin. (2) lit. b) și e) Cod penal, pe faptul răpirii de către același Vrîncean I. în complicitate cu o persoană necunoscută, a lui Cioban Iurie xxxx, Ciobanu Iurie V. și Costin Vitalie. Părțile vătămate menționate au fost citate la organul de urmărire penală, fiindu-le explicate drepturile prevăzute de art. 90 Cod de procedură penală și au fost preîntâmpinate pentru prezentarea declarațiilor false și denunț calomnios, după care li s-a propus audierea cu ajutorul mijloacelor speciale video. În cadrul audierii, au relatat minuțios circumstanțele cazului în care erau vizați ca victime, nefiind supuși influenței sau constrângerii. Tot ei, au declarat ofițerului de urmărire penală Dodon S. că Vrîncean I. urmărind scopul evitării răspunderii penale, încearca să-i constrângă ca să-și schimbe declarațiile inițiale și să depună alte declarații false în favoarea lui;

- vinovăția inculpatului se demonstrează și prin declarațiile martorului Zubic Serghei;

- instanța contrar prevederilor art. 100, 101 Cod de procedură penală, nu a supus unei aprecieri obiective, sub toate aspectele și din punct de vedere al coroborării lista probelor prezentată de partea acușării, precum și nu le-a supus unei aprecieri critice în coraport cu alte probe acumulate la dosar și anume au fost ignorate cererea părții vătămate Cioban Iurie din 10.02.2014 cu privire la acțiunile lui Vrîncean Ion; procesul-verbal de audiere a părții vătămate Cioban Iurie din 08.04.2014 pe cauza penală 2014160126, la organul de urmărire penală; procesul-verbal de audiere a părții vătămate Cioban Iurie din 24.12.2015, în instanța de judecată, prin care se constată că acesta a dat declarații false și care vin în contradicție cu cele date în cadrul urmăririi penale;

- chiar dacă instanțele nu au luat în considerare declarațiile martorilor Dodon S. și Zubic S., prin probele materiale a fost demonstrată latura obiectivă a infracțiunii;

- prima instanță a motivat achitarea lui Cioban Iurie prin existența sentinței Judecătorei Călărași din 22.11.2016 privind achitarea lui Vrîncean I., menținută și prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29.11.2017, iar argumentele expuse în sentință privind-l pe Cioban Iurie corespund cu cele expuse în decizia privind-l pe Vrîncean Ion, deși faptele comise de Cioban Iurie și Vrîncean Ion sunt diferite;

- instanța neîntemeiat a pus la îndoială legalitatea ordonanței procurorului r-lui Călărași, din 28.06.2017 de refuz în pornirea urmăririi penale în privința lui Dodon S. și Carp I., deși competența verificării legalității și temeiniciei acestei ordonanțe revine judecătorului de instrucție. De asemenea, această ordonanță n-a fost contestată de Cioban Iurie și de apărătorul său;

- inculpatul Cioban Iurie a declarat că în instanța de judecată a spus adevărul, a fost impus de procurorul Carp Ion și ofițerul de urmărire penală Dodon Serghei să spună minciuni ceea ce și a făcut. Semnătura de pe filele dosarului nr. 14, 18, 19, 20, 22 o recunoaște, confirmă că îi aparține. Comunicând că a semnat foi curate, nu cunoaște ce a fost scris. Apoi a doua zi a scris cerere că nu este drept, după care a fost luat de poliție. A fost influențat și amenințat că va fi închis în pușcărie de procurorul Carp Ion și ofițerul de urmărire penală Dodon Serghei;

- analizând în ansamblu declarațiile inculpatului se observă că inculpatul de facto recunoaște vinovăția, adică recunoaște că, doar în cadrul judecării cauzei a spus adevărul, astfel prima instanță și cea de apel urmau să aprecieze critic declarațiile sale date în cadrul judecării cauzei, pe motiv că semnăturile la filele dosarului în cadrul audierii la faza de urmărire penală, îi aparțin, fapt confirmat și de el. Un alt aspect al veridicității declarațiilor de la urmărire penală e că, el nu s-a adresat la acel moment cu plângere referitor la versiunea apărută ulterior precum că a fost impus să semneze asemenea declarații invocate de el ca false, sau precum că a semnat foi goale;

- este cert că versiunea apărută în instanța de judecată este invocată de Cioban Iurie în scopul ca Vrîncean Ion să scape de răspundere penală pentru infracțiunea prevăzută la art. 164 Cod penal, și această versiune este complet diferită de cea de la urmărirea penală;

- referitor la declarațiile lui Cioban Iurie precum că a fost impus la urmărirea penală să dea declarații mincinoase, ambele instanțe urmau să dea apreciere critică poziției inculpatului, deoarece ultimul urmărește scopul eschivării de la răspundere penală, mai mult a fost de acord cu ordonanța procurorului ierarhic superior de refuz în pornirea urmăririi penale pe pretinsele abuzuri ale colaboratorilor organului de urmărire penală de al impune să dea declarații false, pe care nu a contestat-o;

- ce ține de afirmația instanței de apel că, acuzarea nu a probat intenția directă a persoanei de prezentarea declarațiilor mincinoase, or partea acuzării a

probat intenția directă a lui Cioban Iurie la prezentarea declarațiilor mincinoase. Această infracțiune este formală și norma juridică penală nu prevede că, în urma faptelor descrise de către făptuitor, de către instanță să se dea o hotărâre nedreaptă, adică să survină o urmare prejudiciabilă pentru înfăptuirea justiției;

- ambele instanțe au omis faptul că infracțiunea prevăzută de art. 312 Cod penal, se consideră consumată din momentul semnării declarațiilor mincinoase sau incorecte de către parte vătămată sau martor;

- afirmația instanței precum că Cioban Iurie în cauza de învinuirea lui Vrîncean Ion, în timpul prezentării declarațiilor se afla în stare de ebrietate, sunt unilaterale, instanța bazându-se doar pe declarațiile inculpatului, ultimul neprezentând careva probe în probarea faptului invocat, mai mult nu este clar pe ce probe instanța își întemeiază această concluzie;

- atât la urmărirea penală, cât și pe parcursul ședințelor de judecată, n-au fost stabilite careva circumstanțe care să indice că martorii acuzării au dat declarații false, având vreun oarecare interes, sau, că intenționat doresc să învinovățească inculpatul Ciobanu Iurie de fapte pe care acestea nu le-au săvârșit.

5. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau

administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare. Colegiul penal constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Din textul recursului declarat, se atestă că recurentul critică decizia instanței de apel prin prisma temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectele că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că în speță și-a găsit confirmarea temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel.

La acest capitol, analizând partea descriptivă a deciziei instanței de apel (f.d. 240-250, vol. I) se atestă că instanța de apel contrar cerințelor art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului, expunându-se evaziv și neclar, descrise și în pct. 2 a prezentei decizii și nu a examinat nici chestiunile esențiale supuse atenției sale, cum ar fi:

„- este ilegală încheierea din 13.03.2017, deoarece instanța, a încălcat principiul egalității armelor și accesul liber la justiție și nu a garantat procurorului dreptul la un proces echitabil, limitându-i dreptul procesual de a prezenta probe și a demonstra vinovăția inculpatului Cioban Iurie XXXXX:

- în calitate de temei, instanța a făcut referință la art. 90 alin. (3) Cod de procedură penală, invocând imposibilitatea audierii în calitate de martori a lui Dodon Simion și Zubic Sergiu, deoarece circumstanțele asupra cărora urmau a fi audiați, în viziunea instanței, le-au devenit cunoscute anterior acestora în legătură cu exercitarea atribuțiilor procesuale în cauza penală privind învinuirea lui Vrîncean I., însă concluzia instanței este eronată, deoarece aceasta de fapt examinează o cauză penală în privința altei persoane, adică a lui Cioban Iurie și nu a lui Vrîncean Ion, iar persoanele care urmau a fi audiate în calitate de martori (Dodon S. și Zubic S.) în cauza lui Cioban Iurie nu au efectuat nici o acțiune procesuală;

- în cauzele penale de învinuire a lui Cioban Iurie și Costin Vitalie, care au fost deja trași la răspundere pentru acțiuni similare de fals în declarații pe cauza penală de învinuire a lui Vrîncean I., acești martori au fost admiși și mărturiile acestora coroborate cu alte probe au fost luate în considerare la baza vinovăției primilor;

- afirmația instanței expusă în partea descriptivă a sentinței, precum că acuzatorul nu a prezentat probe pertinente și concludente care să confirme că fapta comisă de către Cioban Iurie întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, la fel este neîntemeiată, deoarece martorul Dodon S. la urmărirea penală a declarat, că la 12.03.2014, în temeiul plângerii lui Cioban Iurie a fost pornită cauza penală nr. 2014160126, în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, pe faptul cauzării ultimului de către Vrîncean I. a vătămarilor corporale medii. Ulterior, la 29.04.2014, a fost pornită cauza penală nr. 2014160209, în temeiul art. 164 alin. (2) lit. b) și e) Cod penal, pe faptul răpirii de către același Vrîncean Ion în complicitate cu o persoană necunoscută, a lui Cioban Iurie, Ciobanu Iurie XXXX și Costin Vitalie;

- părțile vătămate menționate au fost citate la organul de urmărire penală, fiindu-le explicate drepturile prevăzute de art. 90 Cod de procedură penală și au fost preîntâmpinate pentru prezentarea declarațiilor false și denunț calomnios, după care li s-a propus audierea cu ajutorul mijloacelor speciale video. În cadrul audierii, au relatat minuțios circumstanțele cazului în care erau vizați ca victime, nefiind supuși influenței sau constrângerii. Tot ei, au declarat ofițerului de urmărire penală Dodon S. că Vrîncean I. urmărind scopul evitării răspunderii penale, încearca să-i constrângă ca să-și schimbe declarațiile inițiale și să depună alte declarații false în favoarea lui;

- instanța contrar prevederilor art. 100, 101 Cod de procedură penală, nu a supus unei aprecieri obiective, sub toate aspectele și din punct de vedere al coroborării lista probelor prezentată de partea acuzării, precum și nu le-a supus unei aprecieri critice în coraport cu alte probe acumulate la dosar și anume au fost ignorate cererea părții vătămate Cioban Iurie din 10.02.2014 cu privire la acțiunile lui Vrîncean Ion; procesul-verbal de audiere a părții vătămate Cioban Iurie din 08.04.2014 pe cauza penală 2014160126, la organul de urmărire penală; procesul-verbal de audiere a părții vătămate Cioban Iurie din 24.12.2015, în instanța de judecată, prin care se constată că acesta a dat declarații false și care vin în contradicție cu cele date în cadrul urmăririi penale;

- prima instanță a motivat achitarea lui Cioban Iurie prin existența sentinței Judecătorei Călărași din 22.11.2016 privind achitarea lui Vrîncean I., menținută și prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29.11.2017, chiar fiind făcută referire la unele argumente din dispoziția instanței de apel și anume că înregistrarea

audio-video la audierea lui Cioban Iurie în calitate de parte vătămată a fost efectuată cu încălcarea prevederilor art. 155 alin. (2) Cod de procedură penală, ori, înregistrarea video sau audio trebuie să conțină întreaga desfășurare a audierii;

- instanța neîntemeiat a pus la îndoială legalitatea ordonanței procurorului r-lui Călărași, din 28.06.2017 de refuz în pornirea urmăririi penale în privința lui Dodon S. și Carp I., deși competența verificării legalității și temeiniciei acestei ordonanțe revine judecătorului de instrucție. De asemenea, această ordonanță n-a fost contestată de Cioban Iurie și de apărătorul său;”.

Astfel, anume asupra acestor motive invocate în apelul procurorului, relatate supra, instanța de apel nu s-a pronunțat sau s-a pronunțat superficial, fără argumentarea cuvenită.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal lărgit reține că din conținutul părții descriptive a deciziei atacate (f.d. 238-250, vol. II), rezultă că instanța de apel contrar prevederilor art.101, 414 Cod de procedură penală, a adoptat soluția în cauză și nu s-a expus asupra acestor motive invocate în apel și nu a întreprins toate măsurile de a elucida toate circumstanțele cauzei, fără a evalua și a exclude în totalitate divergențele din probele administrate la faza de urmărire penală, examinate în prima instanță, verificate în ședința instanței de apel.

Prin urmare, se constată că instanța de apel în motivarea soluției nu s-a expus asupra chestiunii esențiale din această speță invocate de procuror, și anume asupra faptului că declarațiile inculpatului Cioban Iurie date la faza urmăririi penale la 08 aprilie 2014 în cauza penală nr. 2014160126 și cele din 24 decembrie 2015 din instanța de judecată, sunt diferite, fapt despre care, fiind audiat în instanța de apel, inculpatul Cioban Iurie a afirmat „că a spus adevărul în instanța de judecată” (f.d. 204, vol. I).

În consecință, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a adoptat o decizie de menținere a sentinței de achitare a inculpatului Cioban Iurie de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, printr-o motivare superficială, fără a clarifica diferența din declarațiile inculpatului de la urmărirea penală din 08 aprilie 2014 și din prima instanță din 24 decembrie 2015, și a lăsat fără o argumentare cuvenită motivele invocate în apelul declarat de procuror, prin ce a fost afectată soluția adoptată și astfel recursul declarat de procuror urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În acest context, Colegiul penal lărgit indică că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

Totodată, în hotărârea CtEDO în cauza Helle împotriva Finlandei, 19 decembrie 1997, pct. 60, reține că noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, **să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale și să nu se fi mulțumit să confirme pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare.**

6. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel declarată de procuror și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate în prezenta decizie, să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală și jurisprudența CtEDO.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Cioban Iurie Xxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu este supusă căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **21 decembrie 2018.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor